

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи бакалавра **Верещаки Анастасії Олександрівни**

на тему: **Культурний туризм:**

передумови та перспективи розвитку в Україні

Науковий керівник: д. геогр. н., проф. **Сегіда К. Ю.**

Обґрунтування вибору теми дослідження. Вибір теми «Культурний туризм: передумови та перспективи розвитку в Україні» зумовлений поєднанням кількох ключових факторів – наукових, практичних і соціокультурних. Передусім, культурний туризм є одним із найдинамічніших напрямів сучасної туристичної індустрії, який не лише генерує суттєві економічні надходження, а й виконує важливу функцію – сприяє збереженню та популяризації культурної спадщини. В умовах відновлення України після війни питання відновлення і репрезентації національної культури набуває особливої актуальності як інструменту примирення, консолідації суспільства та формування позитивного міжнародного іміджу.

Обрана тема має вагоме практичне значення, оскільки дозволяє зосередитися на конкретних механізмах стимулювання регіонального розвитку через культурні практики, залучення інвестицій, розвиток локальних громад і створення нових робочих місць. Україна володіє надзвичайно багатим культурно-туристичним потенціалом, який, однак, використовується не повною мірою через відсутність належної інфраструктури, недостатнє рекламування та фрагментарну політику в галузі туризму. Тому наукове дослідження причин і перспектив розвитку культурного туризму є не лише своєчасним, але й необхідним для формування ефективних стратегій.

Актуальність теми. У сучасних умовах культурний туризм виступає стратегічним рушієм соціально-економічного розвитку, здатним поєднати економічні стимули та збереження культурної спадщини. Зростання глобального попиту на автентичні культурні враження зумовлено потребою сучасної людини у вивченні та поринанні в традиції різних спільнот, що сприяє зміцненню міжкультурного діалогу та підвищенню туристичної привабливості регіонів. Особливо актуальним цей тренд стає для України, яка на тлі процесів відбудови після руйнувань стикається з необхідністю інтегрувати відновлення пам'яток у стратегії регіонального розвитку. Попит на культурно-туристичні продукти зростає у всіх категоріях туристів – від поціновувачів спадщини до представників креативної економіки. Водночас вітчизняний туристичний сектор потребує перегляду підходів до управління ресурсами, впровадження інноваційних інструментів цифрової презентації та формування сталих маршрутів – лише так можливо гарантувати конкурентоспроможність українських дестинацій на світовому ринку.

Відновлення культурного туризму в Україні набуває особливої актуальності, враховуючи суспільну й державну необхідність захисту спадщини, залучення інвестицій і створення нових робочих місць у

креативному секторі й суміжних галузях. Суспільна потреба полягає в тому, щоб культурні пам'ятки стали не лише об'єктами охорони, а перетворилися на живі осередки локального розвитку та міжрегіональної взаємодії. В умовах постконфліктної відбудови культурний туризм може стати інструментом примирення й популяризації позитивного іміджу країни, одночасно стимулюючи розвиток інфраструктури та посилюючи роль локальних громад як активних учасників туристичного процесу. З огляду на це з'являється нагальна потреба в науково обґрунтованих рекомендаціях щодо вітчизняного культурного туризму, що враховують як виклики безпеки, так і зростання інтересу до тематичних подій та фестивалів.

Метою дослідження є аналіз стану та визначення перспектив розвитку культурного туризму в Україні з урахуванням його ролі у збереженні спадщини, розвитку регіонів та підвищенні туристичної привабливості країни.

Відповідно до мети сформовано наступні **завдання**:

- Визначити сутність, функціональні складові та місце культурного туризму в структурі туристичної діяльності.
- Проаналізувати структуру, складові та ресурсне забезпечення культурного туризму.
- Виокремити детермінанти розвитку культурного туризму та оцінити їх вплив.
- Охарактеризувати сучасний стан туристичної галузі України з урахуванням культурної компоненти.
- Дослідити ресурсне забезпечення та тенденції розвитку культурного туризму в Україні.
- Виявити проблеми та бар'єри розвитку культурного туризму.
- Обґрунтувати напрямки розвитку культурного туризму в Україні.
- Розробити авторський екскурсійний тур як практичну ілюстрацію запропонованих напрямків.

Об'єктом дослідження є культурний туризм як соціально-економічне явище, що охоплює процеси переміщення осіб заради пізнання, збереження та представлення культурних цінностей.

Предметом дослідження є специфічні передумови та перспективи розвитку культурного туризму в Україні в розрізі збереження та відновлення культурної спадщини та формування сталих туристичних маршрутів.

У роботі застосовано комплекс **методів**: аналізу літературних джерел та синтезу наукових підходів, моніторингу статистичних даних для виявлення тенденцій динаміки туристичних потоків, порівняльний метод для оцінки кращих практик стимулювання туристичної галузі, метод моделювання для розробки авторського екскурсійного проєкту, а також графічний метод для ілюстрації отриманих результатів.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати можуть бути використані при формуванні державних і регіональних програм розвитку культурного туризму. Крім того,

розроблений екскурсійний тур має потенціал до впровадження в роботу вітчизняних туристичних операторів.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження були апробовані на щорічній Міжнародній науково-практичній конференції «Регіон–2025: суспільно-географічні аспекти» (тези «Проблеми розвитку культурного туризму в Україні») та на конференції «Географічні дослідження: історія, сьогодення, перспективи» (тези «Цифровізація туристичних продуктів: інтеграція мобільних технологій у розвитку екскурсійних зон»). У публікаціях розкрито сучасні проблеми і перспективи розвитку культурного туризму, а також можливості цифрової трансформації екскурсійної інфраструктури в Україні.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів та восьми підрозділів, висновків, списку використаних джерел з 85 найменувань та додатків.